

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาอังกฤษ เป็นภาษาที่มีผู้นิยมใช้ติดต่อกันระหว่างประเทศทั่วโลกมากที่สุด ภาษาหนึ่ง เพราะภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากล การเรียนรู้ภาษาอังกฤษจึงเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทราบความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ในโลก สามารถศึกษาหาความรู้ และ วิทยาการต่าง ๆ ตลอดจนช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจวัฒนธรรมของชนนานาชาติได้

การใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร อาจใช้ทักษะต่าง ๆ กัน เช่น ทักษะฟัง ทักษะพูด ทักษะอ่าน และทักษะเขียน ในบรรดาทักษะทั้ง 4 นี้ ทักษะอ่านนับว่า มีความสำคัญมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในโลกของข่าวสารข้อมูลเยี่ยงปัจจุบัน ความจำเป็นต้องใช้เวลา ประโยชน์จากการอ่านในชีวิตประจำวันย่อมมีมากขึ้น เป็นต้นว่า การติดตามข่าวสารข้อมูลจาก บทความ หนังสือพิมพ์ วารสารทางวิชาการ คอมพิวเตอร์ โทรพิมพ์ ตลอดจนแหล่งข้อมูลที่ทันสมัยอื่น ๆ

รูธ แสตรง คอนสแตนซ์ เอ็ม แมคคัลลัฟ และ อาร์เธอร์ อี แทรกซ์เลอร์ (Ruth Strang, Constance M. McCullough and Arthur, E. Traxler, 1961: 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านช่วยในการพัฒนาบุคคลและสังคม ให้บุคคลมีความคิดสร้างสรรค์ ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ และก่อให้เกิดความเพลิดเพลินในยามว่าง

เอ็ดเวิร์ด เดวิด แอลเลน และรีเบคคา เอ็ม วาเลทท์ (Edward David Allen and Rebecca M. Valette, 1979: 249) ได้ชี้ให้เห็นความสำคัญของการอ่านว่าในการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศนั้น ทักษะที่คงอยู่กับผู้เรียนนานที่สุด และผู้เรียนมีโอกาสได้ใช้มาก หลังจากจบการศึกษาไปแล้วได้แก่ทักษะอ่าน ส่วนทักษะอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็น ทักษะฟัง พูด หรือเขียน เมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้ว ผู้เรียนมีโอกาสใช้น้อยและอาจลืมไปในที่สุด

สำหรับการเรียนภาษาอังกฤษในระดับมัธยมศึกษาของไทย ทักษะอ่านเป็นทักษะสำคัญที่ผู้เรียนมีโอกาสใช้มาก อีกทั้งเป็นทักษะพื้นฐานในการศึกษาขั้นสูงต่อไป เพราะวิชาความรู้ต่าง ๆ ในระดับสูงมักเป็นตำราภาษาอังกฤษ การอ่านจึงเปรียบเสมือนกุญแจสำคัญไขไปสู่แหล่งความรู้เหล่านั้น กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญในข้อนี้ จึงให้การส่งเสริมเพื่อพัฒนาทักษะอ่านของนักเรียนอย่างมาก โดยกำหนดไว้ในหลักสูตรให้มีการสอนทักษะอ่าน ไม่เฉพาะวิชาภาษาอังกฤษหลัก วิชาเสริมทักษะและการอ่าน เบื้องต้นเท่านั้น ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย หลักสูตรยังกำหนดให้มีวิชาทักษะเฉพาะสำหรับการอ่าน เป็นวิชาเลือกสำหรับผู้เรียนที่สนใจพัฒนาทักษะอ่านอีกด้วย

ด้วยเหตุที่การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญและเป็นรากฐานของการเรียนรู้ดังกล่าวมาแล้ว การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการอ่านที่ดีจึงเป็นสิ่งจำเป็น การมีทักษะการอ่านที่ดีนั้นมิใช่แค่เพียงอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง หรืออ่านได้รวดเร็วเท่านั้น แต่ต้องมีความเข้าใจในเนื้อหาที่อ่านด้วย เอ็ดดี้ วิลเลียมส์ (Eddie Williams, 1984: 3) ได้กล่าวถึงความเข้าใจในการอ่านว่าเป็นจุดหมายหลักของการอ่านทั้งปวง เป็นกระบวนการที่ผู้อ่านต้องแปลความหมาย และสร้างความเข้าใจในสัญลักษณ์ที่อ่าน การที่ผู้อ่านเพียงแต่ออกเสียงสะกดตามตัวอักษรโดยจับใจความอะไรไม่ได้ไม่นับว่าเป็นการอ่าน เพราะการอ่านลักษณะดังกล่าวไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ใด ๆ แก่ผู้อ่าน

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2524: 3) ได้ให้ความหมายความเข้าใจในการอ่านว่าเป็นการทำความเข้าใจเนื้อความ (message) ที่อยู่ในบทเรียนหรือสิ่งที่อ่าน รวมทั้งความสามารถของผู้อ่านในการคัดเลือก รวบรวมความคิด และข้อเท็จจริงจากสิ่งที่อ่าน ตลอดจนความสามารถในการให้ข้อสรุป และตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านได้

การสร้าง ความเข้าใจในการอ่านจึงเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน นอกจากความรู้ ความเข้าใจในเรื่อง ศัพท์ โครงสร้างทางไวยากรณ์อื่น เป็นสิ่งที่ปรากฏอยู่ในภาษาแล้ว ผู้อ่านยังต้องอาศัยองค์ประกอบอื่น ๆ ในการสร้างความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน เรามักพบเสมอว่าในการอ่านข้อความหรือเนื้อเรื่องเดียวกัน ผู้อ่านมีความสามารถทางภาษาเท่าเทียมกัน บางครั้ง

อาจมีความ เข้าใจหรือตีความ เนื้อเรื่องแตกต่างกันออกไป แสดงให้เห็นว่ายังมีองค์ประกอบอื่นที่มีความสำคัญ และมีอิทธิพลต่อความ เข้าใจในการอ่าน

นักวิชาการด้านการสอนภาษาได้ให้ความสนใจศึกษาองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะอ่าน พร้อมทั้งได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างกว้างขวาง เป็นต้นว่า เดวิด เชพเพิร์ด (David Shepherd, 1973: 79) ได้ให้ความเห็นว่า ผู้อ่านเข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่านมากน้อย เพียงใด ขึ้นอยู่กับระดับความรู้ทางภาษา และประสบการณ์เดิมของผู้อ่านแต่ละคน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดของ เธลมา วาย โอบาร์ (Thelma Y. Obah, 1983: 129) ที่ว่าการสร้างความ เข้าใจในการอ่านเป็นการสร้างความรู้ใหม่ โดยอาศัยประสบการณ์เดิมที่มีอยู่เป็นพื้นฐาน ถ้าปราศจากประสบการณ์เดิมหรือพื้นความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่อ่านแล้ว การเรียนรู้สิ่งใหม่จะเป็นไปด้วยความยากลำบาก

แพทริเซีย แอล คาร์เรล (Patricia L. Carrell, 1984: 332) ได้ให้ความเห็นว่า การอ่าน เป็นกระบวนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ข้อความหรือ เนื้อเรื่องต่าง ๆ จะไม่มีความหมายโดยตัวของมันเอง ความหมายจะเกิดขึ้นจากการตีความของผู้อ่าน โดยอาศัยข้อมูลและประสบการณ์เดิมที่มีอยู่เป็นพื้นฐาน ถ้าผู้อ่านมีความรู้เพียงพอเกี่ยวกับเรื่องนั้น จะทำให้ เข้าใจเรื่องที่อ่านโดยไม่ยาก

เดวิด เพียร์สัน และ เดล ดี จอห์นสัน (David Pearson and Dale D. Johnson, 1978: 128) ได้กล่าวถึงความ เข้าใจในการอ่านว่า เปรียบเสมือนสะพานเชื่อมโยงระหว่างสิ่งใหม่กับสิ่งที่รู้อยู่แล้ว หรืออีกนัยหนึ่งการอ่านเพื่อความ เข้าใจเป็นกระบวนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง เนื้อหาของบท เรียนกับพื้นความรู้ซึ่งผู้อ่านมีอยู่นั้นเอง

นอกจากความสามารถทางภาษา และพื้นความรู้ของผู้อ่านแล้ว ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่ง ซึ่งมีผลต่อความ เข้าใจในการอ่าน ได้แก่ ความสนใจ ฮิลดา ทาบาร์ (Hilda Tabar, 1962: 285-289) กล่าวว่า " เมื่อคนเรามีความสนใจสิ่งใดก็จะเรียนรู้สิ่งนั้นได้ดี สามารถที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และการ เรียนรู้จะมีสัมฤทธิ์ผลต่อ เมื่อผู้เรียนต้องการจะเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งนั้น "

เจอร์รี แอล จอนส์ (Jerry L. Johns, 1986: 7) ได้กล่าวถึงการสร้างความสนใจของผู้เรียนว่า เป็นหน้าที่รับผิดชอบประการหนึ่งของครูผู้สอนภาษาต่างประเทศ เพราะการกำหนดให้นักเรียนอ่านเรื่องซึ่งเขาไม่มีความสนใจ เท่ากับเป็นการสร้างทัศนคติที่ไม่ดีต่อการอ่านให้เกิดแก่ผู้เรียนนั่นเอง

ในด้านจิตวิทยาการอ่าน ความสนใจเป็นแรงจูงใจประการหนึ่งที่ทำให้เกิดการเริ่มต้นกิจกรรมการอ่าน เรย์ วิลเลียม (Ray William, 1986: 42) ได้ให้ข้อคิดว่า ครูผู้สอนไม่ควรมองข้ามความสนใจของนักเรียนไป เพราะความสนใจก่อให้เกิดแรงจูงใจในการอ่าน อีกทั้งทำให้ผู้อ่านรู้สึกว่าการอ่านมีความหมายมากขึ้น

สวัสดี เรื่องพิเศษ (2520: 446) กล่าวว่า "เด็กส่วนมากต้องการอ่านหนังสือและอยากอ่านทันที ถ้าหนังสือนั้นมีเรื่องที่เขาสนใจและต้องการอ่าน"

เสียงทิพย์ สุขศรี และสุมลมาลย์ ตมะวิโมกษ์ (2526: 84) ให้ทัศนะว่า การเลือกเนื้อเรื่องที่ไม่มีความหมายหรือไม่เป็นที่สนใจของผู้เรียน เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาทักษะอ่าน เพราะผู้เรียนจะมองไม่เห็นประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่าน ทำให้เกิดความรู้สึกต่อการอ่านไปในทางลบ

ในการเรียนการสอนอ่าน นักการศึกษาเชื่อว่า ถ้านักเรียนได้อ่านเนื้อเรื่องที่ตรงกับความสนใจของตน นอกจากจะทำให้เกิดความกระตือรือร้นในการอ่านแล้ว ยังทำให้นักเรียนเกิดความซาบซึ้งเข้าใจเรื่องที่อ่าน ยังผลให้การอ่านมีประสิทธิผลมากขึ้นอีกด้วย ดังที่ แอน จุงบลูท และ จอห์น เอช โคลแมน (Anne Jungeblut and John H. Coleman, 1965: 393) กล่าวว่า "การที่คนเราอ่านสิ่งที่ตนเองสนใจมากเท่าใด ก็จะทำให้เข้าใจเรื่องที่ตนอ่านมากขึ้นเท่านั้น"

โทมัส เอช เอส เทส และ โจเซฟ แอล วอห์ม (Thomas H. Estes and Joseph L. Vaughan, 1973: 149) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของความสนใจในเรื่องที่อ่านว่า สามารถเป็นแรงผลักดันช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของข้อความหรือเนื้อเรื่อง ซึ่งบางครั้งยากเกินกว่าระดับความสามารถทางภาษาของผู้เรียนในภาวะปกติซึ่งไม่มีความสนใจจะเข้าใจได้

จากแนวความ เชื่อที่กล่าวมาข้างต้นจะ เห็นว่าการอ่าน เป็นกระบวนการที่ซับซ้อน นอกจากความรู้ความสามารถทางภาษาแล้ว ผู้อ่านต้องอาศัยองค์ประกอบอื่น ๆ ในการสร้างความ เข้าใจในการอ่าน โดยเฉพาะองค์ประกอบด้านพื้นความรู้ในเรื่องที่อ่าน และความสนใจ ได้เข้ามามีบทบาทและสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับความ เข้าใจในการอ่าน ฉะนั้นระดับความแตกต่าง ขององค์ประกอบทั้งสองที่ผู้อ่านมีค่อ เนื้อ เรื่องแต่ละ เรื่อง น่าจะมีส่วนทำให้ความ เข้าใจในเรื่อง ที่อ่านแตกต่างกันไปด้วย แต่ในวงการศึกษารองไทยยังมี เคยมีผู้ใดทำการวิจัย เกี่ยวกับ องค์ประกอบดังกล่าว ซึ่งมีผลต่อความ เข้าใจในการอ่านของนักเรียนไทย เลย จึงทำให้ผู้วิจัย ซึ่งเป็นครูสอนภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษา มีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยถึงผลขององค์ประกอบ ทั้งสอง ได้แก่ พื้นความรู้ในเรื่องที่อ่าน และความสนใจในหัว เรื่องต่อความ เข้าใจในการอ่าน ภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษา โดยได้เลือกศึกษากับตัวอย่างประชากรซึ่ง เป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ทั้งนี้เพราะระดับชั้นดังกล่าวนี้ นักเรียนได้เรียนรู้ศัพท์ โครงสร้าง และมี ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ อีกทั้งมีประสบการณ์หรือพื้นความรู้ เกี่ยวกับ เรื่องต่าง ๆ มากพอสมควรแล้ว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อ เปรียบเทียบความ เข้าใจในการอ่านของนักเรียนใน เรื่องที่มีระดับพื้น ความรู้สูงกับ เรื่องที่มีระดับพื้นความรู้ต่ำ
2. เพื่อ เปรียบ เทียบความ เข้าใจในการอ่านของนักเรียนใน เรื่องที่มีระดับความ สนใจในหัว เรื่องสูง กับ เรื่องที่มีระดับความสนใจในหัว เรื่องต่ำ
3. เพื่อศึกษาปฏิกริยาร่วม (Interaction) ระหว่างพื้นความรู้ใน เรื่องที่อ่าน และความสนใจในหัว เรื่อง ต่อความแตกต่างของความ เข้าใจในการอ่าน

สมมุติฐานของการวิจัย

จากผลการวิจัยของ มาเรีย คาร์เมลเลีย ฟิลฮา มาซาโด (Maria Carmelia Filha Machado, 1985: 1307-A) ซึ่งพบว่า พื้นความรู้ในเรื่องที่อ่านมีอิทธิพลต่อการสร้างความเข้าใจในการอ่านของผู้เรียนภาษาที่สอง และผลการวิจัยของ แนนซี ลี เซซิล (Nancy Lee Cecil, 1984: 1750) ซึ่งพบว่าความสนใจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้าใจในการอ่าน ผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานดังนี้

1. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนในเรื่องที่มีระดับพื้นความรู้สูง จะแตกต่างจากความเข้าใจในการอ่านเรื่องที่มีพื้นความรู้ต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001
2. ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนในเรื่องที่มีระดับความสนใจในหัวเรื่องสูง จะแตกต่างจากความเข้าใจในการอ่านเรื่องที่มีความสนใจในหัวเรื่องต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001

แต่อย่างไรก็ตาม องค์ประกอบทั้ง 2 ประการ ซึ่งได้แก่ พื้นความรู้ในเรื่องที่อ่าน และความสนใจในหัวเรื่องน่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกันในการส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่าน กล่าวคือ แม้ผู้อ่านจะมีความสนใจในหัวเรื่องแต่ละเรื่องพอ ๆ กัน แต่ระดับความสนใจดังกล่าว น่าจะส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกันไปตามระดับพื้นความรู้ในเรื่องนั้น ๆ ด้วย ผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานอีกประการหนึ่ง คือ

3. มีปฏิกริยาร่วม (Interaction) ระหว่างพื้นความรู้ในเรื่องที่อ่านและความสนใจในหัวเรื่องต่อความเข้าใจในการอ่าน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งมีความสามารถทางภาษาอังกฤษในเกณฑ์ดี และกำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2531 โรงเรียนรัฐบาลสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. ตัวแปรที่ศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่
 - 2.1 ตัวแปรอิสระ คือ ระดับพื้นความรู้ในเรื่องที่อ่าน และความสนใจในหัวเรื่อง
 - 2.2 ตัวแปรตาม คือ ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร ทำแบบทดสอบทุกฉบับด้วยความตั้งใจ และเต็มความสามารถอย่างแท้จริง
2. การออกแบบทดสอบของกลุ่มตัวอย่างประชากร ในวันเวลาที่ต่างกัน ไม่มีผลต่อการทำแบบทดสอบแต่ละฉบับ
3. กลุ่มตัวอย่างประชากรจากแต่ละโรงเรียนมีความสามารถไม่แตกต่างกัน เนื่องจากใช้เกณฑ์การวัดและประเมินผลของกรมวิชาการ เช่นเดียวกัน

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ความเข้าใจในการอ่าน หมายถึง ความสามารถในการจับใจความ เข้าใจ เนื้อเรื่อง จุดประสงค์ และความหมายตรงกับความต้องการของผู้เขียน ซึ่งความเข้าใจในการอ่านนี้ ได้จากคะแนนการทดสอบความ เข้าใจในการอ่านซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น
2. ความสนใจในหัวเรื่อง หมายถึงสภาพที่จิตใจจดจ่อ มีความพอใจหรือต้องการที่จะอ่านเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ได้จากคะแนนแบบวัดความสนใจในหัวเรื่องซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น
3. พื้นความรู้ในเรื่องที่อ่าน หมายถึงความรู้หรือประสบการณ์ที่มีมาแต่เดิม ซึ่งสอดคล้องเชื่อมโยงกับสิ่งที่อ่าน ได้จากคะแนนการทดสอบพื้นความรู้ในเรื่องที่อ่าน จากงานวิจัยนี้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางให้ครูผู้สอนทราบว่าระดับพื้นความรู้ในเรื่องที่อ่าน และความสนใจในหัวเรื่อง มีอิทธิพลต่อความเข้าใจในการอ่านหรือไม่เพียงใด เพื่อครูผู้สอนจะได้กำหนดเรื่องหรือจัดหนังสือให้นักเรียนอ่านได้อย่างเหมาะสม
2. เป็นแนวทางแก่ผู้บริหารการศึกษา และผู้มีส่วนรับผิดชอบในการวางหลักสูตร และเนื้อหาบทเรียนในระดับมัธยมศึกษาได้ปรับปรุงหลักสูตร และเนื้อหาประกอบการเรียนทักษะอ่านของนักเรียนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
3. เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย เกี่ยวกับองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความเข้าใจในการอ่านต่อไป